

Nr 244.

Av herr **Lindhagen**, *angående rätten för flickor att vinna inträde vid allmänna högre skolor på samma villkor som gossar m. m.*

Rätten för flickor att få tillgång till allmänna skolor på samma villkor som gossar och få det i samma utsträckning i hela landet är väl något som nutiden måste lösa och göra det omedelbart. Skolkommissionen sökte också efter uppdrag realisera detta program.

Den nu framlagda propositionen tager avstånd i sak tämligen fullständigt från detta uppsåt. Den nöjer sig med åtskilliga omväxlande surrogat här och var, undanskjuter de privata flickskolornas tidigare förordade förstatligande och lämnar framtiden i dunkel, såvitt jag kunnat tolka propositionen. Uttalandena i statsrådsprotokollet äro ganska omfattande men man vet i mångt och mycket icke om den nu föreslagna ordningen är avsedd att vara definitiv eller ett provisorium eller när detta senare överhuvud taget skall upphöra genom utbyte mot någon bättre ordning.

Givetvis är denna angelägenhet vittutseende och kan detta år icke främjas annat än genom provisorier. Vad som vi måste önska oss är en omedelbar fortsättning i detta uppbyggande och klara riktlinjer för framtiden.

En fråga, som också lämnats olöst, är samskolefrågan. Samskolans lämplighet för de högre stadierna har icke föranlett något klart ståndpunktstagande. Att flickor och gossar äro olika vid en mera framskriden ålder även i studieavseende ligger i sakens natur och vitsordas väl tämligen enhälligt av erfarenheten. Samskola även i de högre stadierna är principiellt mycket tilltalande och jag har själv varit övertygad anhängare därav. Men frågan är, om erfarenheten verifierat drömmarna och om det icke är vanskligt att söka gå emot naturlagar. Ungdomen själv i stor utsträckning och i synnerhet gossar utdöma denna ordning och å föräldrarnas sida måste mången känna sig tveksam.

Att under sådana förhållanden i avsevärd omfattning nu utsträcka samskolornas antal utan att taga bestämd ståndpunkt, byggd på erfarenheten, om deras lämplighet kan knappast anses tillfredsställande. Det framgår av propositionen, som om utökningen av samskolorna skett allenast av ekonomiska skäl. Det har befunnits billigast att bereda en del flickor här och var jämbördig undervisning genom att sticka in dem i färdiga gosskolor i mån av utrymme. Ett irrationellt system således och icke någon stor skolreform, så vitt jag förstår.

På grund av de båda könen olikhet i sinnesriktning och uppgifter enligt naturens ordning kunna även olika skolformer ifrågasättas för dem. Den

åttaklassiga flickskolan är ett uttryck för en sådan hänsyn. Den av propositionen tillskapade provisoriska utvägen för åtskilliga flickor att vinna tillträde till allmänna läroverk, som tillskapats för gossar, lämnar denna skoltyp såsom en organisk del av ett rationellt skolsystem åt sitt öde. Den åttaklassiga flickskolan hänvisas fortfarande uteslutande till de privata läroverken och deras dyrare kurser, så länge dessa slumpvis ännu äga bestånd.

På grund härav hemställes,

att, med anledning av propositionen om det högre skolväsendet, riksdagen, oavsett förväntade provisoriska beslut i ämnet, ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte

1) ytterligare överväga en definitiv lösning av rätten för flickor att få tillgång till allmänna högre skolor på samma villkor som gossar;

2) för ändamålet taga under definitivt bedömande de privata flickskolornas förstatligande och den åttaklassiga flickskolans lämplighet;

3) verkställa en avgörande utredning, byggd på vårt lands och andra länders erfarenheter, rörande samskolans berättigande och ändamålsenlighet på det högre skolstadiet.

Stockholm den 18 mars 1927.

Carl Lindhagen.